

Justyna Zawada

Doświadczenia z trzech lat projektu Mendeley Institutional Edition w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu

Experiences of the three years of the Mendeley Institutional Edition project at the Wrocław Medical University Main Library

Main Library, Wrocław Medical University, Poland
Correspondence to: justyna.zawada@umed.wroc.pl

STRESZCZENIE: Artykuł przedstawia krótką charakterystykę menedżera bibliografii Mendeley – historię jego powstania oraz poszczególne funkcje – a także podsumowanie przebiegu, doświadczeń i wniosków z projektu Mendeley Institutional Edition przeprowadzonego w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu w latach 2016–2018.

SUMMARY: The article provides a brief description of the Mendeley reference manager – its evolution and functions – as well as summarizes the course, the experiences and the conclusions of the Mendeley Institutional Edition project run at the Wrocław Medical University Main Library in the years 2016–2018.

KEYWORDS: reference manager, Mendeley, Mendeley Institutional Edition

This is an open access article under the CC BY-NC-ND license.

Używanie menedżerów bibliografii do tworzenia przypisów i bibliografii załącznikowej w publikacjach jest obecnie już nie tyle modą, ile koniecznością. Czas poświęcony na ręczne formatowanie przypisów i bibliografii w edytorach tekstu wydaje się czasem straconym wobec różnorodnych możliwości wykonania tej samej pracy kilkoma kliknięciami – za pomocą powszechnie dostępnych programów do zarządzania literaturą i generowania referencji [1]. Narzędzia do zarządzania piśmiennictwem naukowym obecne na rynku oprogramowania mogą z powodzeniem zastąpić trudne do uporządkowania stosy fiszek, notatek i kserokopii czy zbiory plików na komputerze [2]. Świetnie też wpisują się w naukowy *workflow*, usprawniając proces prowadzenia badań, gromadzenia danych i przygotowywania publikacji [3]. Jednym z takich narzędzi jest menedżer bibliografii Mendeley.

PROGRAM MENDELEY

Oprogramowanie Mendeley powstało w 2008 r. i wzorowane było na popularnym serwisie do zarządzania muzyką o nazwie Last.fm [4,5]. W 2013 r. Mendeley stał się częścią firmy Elsevier [6]. W początkowym okre-

sie oprogramowanie Mendeley służyło przede wszystkim do zarządzania kolekcjami piśmiennictwa, generowania przypisów i bibliografii załącznikowych, jak również do rozwijania akademickiej sieci społecznościowej, śledzenia popularności własnych publikacji i odkrywania nowych prac z obszaru zainteresowań użytkownika [4,5,7]. Dziś program Mendeley oferuje ponadto możliwość deponowania, udostępniania i wyszukiwania danych badawczych w archiwum Mendeley Data-sets [8], możliwość szukania lub zamieszczania ofert pracy i otrzymywania powiadomień o ofertach pracy dostosowanych do potrzeb danej osoby w portalu Mendeley Careers [9] oraz możliwość szukania źródeł finansowania badań naukowych i otrzymywania powiadomień o aktualnych ofertach finansowania pasujących do profilu naukowego użytkownika w portalu Mendeley Funding [10,11].

W swojej podstawowej funkcji menedżera bibliografii program Mendeley ułatwia gromadzenie literatury, czytanie publikacji i zarządzanie nimi w procesie pracy naukowej. Umożliwia założenie osobistej biblioteki, w której użytkownik przechowuje dane o interesujących publikacjach oraz ich pełne teksty.

II. 1. Funkcje programu Mendeley na platformie Mendeley Web [12]

Szczególnie przydatna jest opcja przechowywania biblioteki użytkownika na serwerze Mendeley (w chmurze), gwarantująca dostęp z każdego urządzenia połączonego z Internetem, z dowolnego miejsca na świecie i o dowolnej porze. Przypisy i bibliografia załącznikowa są generowane za pomocą specjalnej wtyczki instalowanej w edytorze tekstu. Użytkownicy programu mogą ponadto obserwować profile innych naukowców, śledzić ich dorobek i aktywność naukową, a także współpracować w ramach grup publicznych i prywatnych, w których mogą się komunikować, wymieniać danymi bibliograficznymi czy pełnymi tekstami publikacji. Dane o publikacjach w profilach naukowców wskazują na ich popularność zarówno w społeczności użytkowników Mendeley, jak i globalnie. Program pomaga również w szukaniu nowych prac, oferując rekomendacje na podstawie zawartości biblioteki użytkownika [13].

Z programu Mendeley można korzystać za pomocą platformy internetowej Mendeley Web, aplikacji Mendeley Desktop, którą instaluje się na komputerze, oraz aplikacji mobilnej. Rejestracja, założenie profilu i korzystanie z programu są bezpłatne w ramach konta podstawowego. Istnieje też możliwość rozszerzenia konta do wersji Premium, co w przypadku instytucji naukowych odbywa się poprzez licencję Mendeley Institutional Edition (MIE). Wykupienie licencji przez instytucję wiąże się z szeregiem korzyści: pracownicy i studenci danej instytucji zyskują rozszerzone funkcje programu (większa pojemność biblioteki, więcej możliwości pracy w grupach prywatnych), a sama instytucja otrzymuje dostęp do narzędzi analitycznych, materiałów promocyjnych i szkoleniowych oraz bezpośrednie wsparcie ze strony firmy Elsevier (opieka konsultanta, grupa wsparcia w programie Mendeley).

PROJEKT MENDELEY INSTITUTIONAL EDITION W BIBLIOTECIE GŁÓWNEJ UNIwersYTETU MEDYCZNEGO WE WROCLAWIU

W ostatnim kwartale 2015 r. Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu (UMW) podjęła decyzję o wykupieniu trzyletniej licencji Mendeley Institutional Edition (MIE), jednak już wcześniej pracownicy i studenci UMW kilkakrotnie mieli okazję zapoznać się z różnymi menedżerami bibliografii. W 2008 r. dziewięć osób otrzymało dostęp testowy do programu RefWorks. W roku akademickim 2009/2010 w ra-

mach szkolenia „Informacja naukowa i bibliograficzna”, zorganizowanego przez Bibliotekę Główną UMW, uczestnicy studiów doktoranckich uczyli się obsługi programu EndNote, a w roku akademickim 2014/2015 w ramach szkolenia „Od źródła do bibliografii załącznikowej” – obsługi programu Mendeley. W 2013 r. szkolenie z obsługi EndNote odbyli pracownicy biblioteki, z kolei program Mendeley został ponownie zaprezentowany na uniwersytecie w 2015 r., w czasie II Wrocławskiego Kiermaszu Medycznego, zorganizowanego przez Studenckie Towarzystwo Naukowe UMW. To właśnie pozytywne opinie studentów i doktorantów o programie stały się przyczynkiem do rozważenia zakupu wersji instytucjonalnej.

Trzyletni projekt Mendeley Institutional Edition na UMW rozpoczął się w pierwszym kwartale 2016 r. Zainicjowało go spotkanie pracowników Biblioteki Głównej UMW z przedstawicielami firmy Elsevier, które odbyło się w połowie lutego 2016 r. W trakcie spotkania omówiono założenia projektu i opracowano szczegółowy plan wdrożenia. Przy wsparciu przedstawicieli firmy Elsevier ustalono grupę docelową i zaplanowano działania, a także wyznaczono konkretne daty i osoby odpowiedzialne za wdrożenie. Spośród przedstawicieli firmy Elsevier powołano konsultanta projektu – jego zadaniami były zorganizowanie szkolenia z obsługi programu dla bibliotekarza pełniącego funkcję koordynatora projektu na uniwersytecie oraz bieżące konsultowanie kolejnych etapów projektu. Spotkanie zaoferowało ponadto wyznaczeniem administratora grupy instytucjonalnej na platformie Mendeley Web i założeniem grupy prywatnej w celu realizacji szkolenia dla koordynatora projektu.

Najważniejszymi kwestiami omówionymi na spotkaniu inauguracyjnym były grupa docelowa i jej szacowana liczebność na koniec pierwszego roku projektu oraz *go-live date*, czyli data ogłoszenia projektu na uczelni i rozpoczęcia serii szkoleń z obsługi programu Mendeley dla studentów, doktorantów i pracowników UMW. Datę wyznaczono na połowę kwietnia 2016 r., a do grupy docelowej zaliczono przede wszystkim doktorantów i pracowników, ze względu na ich aktywność w obszarze badań i publikacji naukowych, w drugiej kolejności zaś – studentów. Ustalono również, że szkolenie z obsługi programu zostanie włączone do treści

przedmiotu realizowanego przez bibliotekę w ramach studiów doktoranckich.

Do kwietnia 2016 r. trwały intensywne przygotowania do oficjalnego rozpoczęcia projektu, prowadzone według opracowanego wspólnie z firmą Elsevier *roll out plan* – planu wdrożenia. Przygotowania obejmowały stworzenie materiałów promocyjnych i strony internetowej projektu oraz promocję w dostępnych kanałach. W pierwszej połowie 2016 r. informacje o projekcie pojawiły się na stronie internetowej biblioteki (w językach polskim i angielskim), na stronie internetowej uczelni, w miesięczniku „Gazeta Uczelniana”, w profilu uczelni w portalu Facebook, a także w mailingu skierowanym do pracowników uniwersytetu oraz na plakatach.

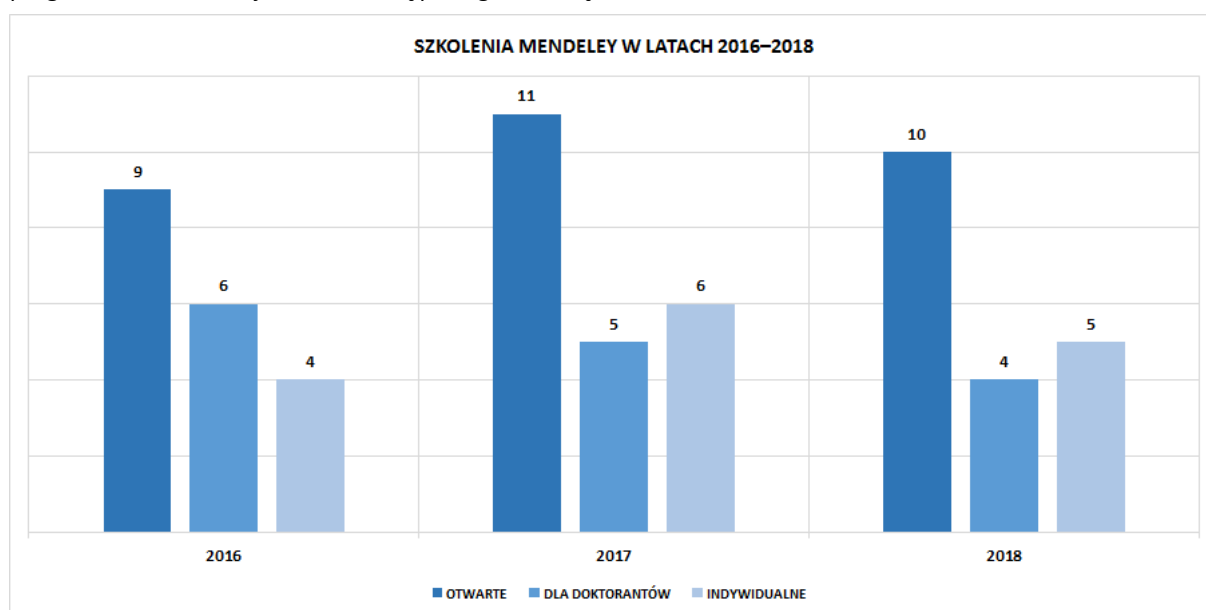
II. 2. Informacja o projekcie MIE w profilu Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu w portalu Facebook [14]

Jednocześnie koordynator projektu MIE intensywnie przygotowywał się do prowadzenia szkoleń z obsługi programu. Praca ta obejmowała naukę posługiwania się

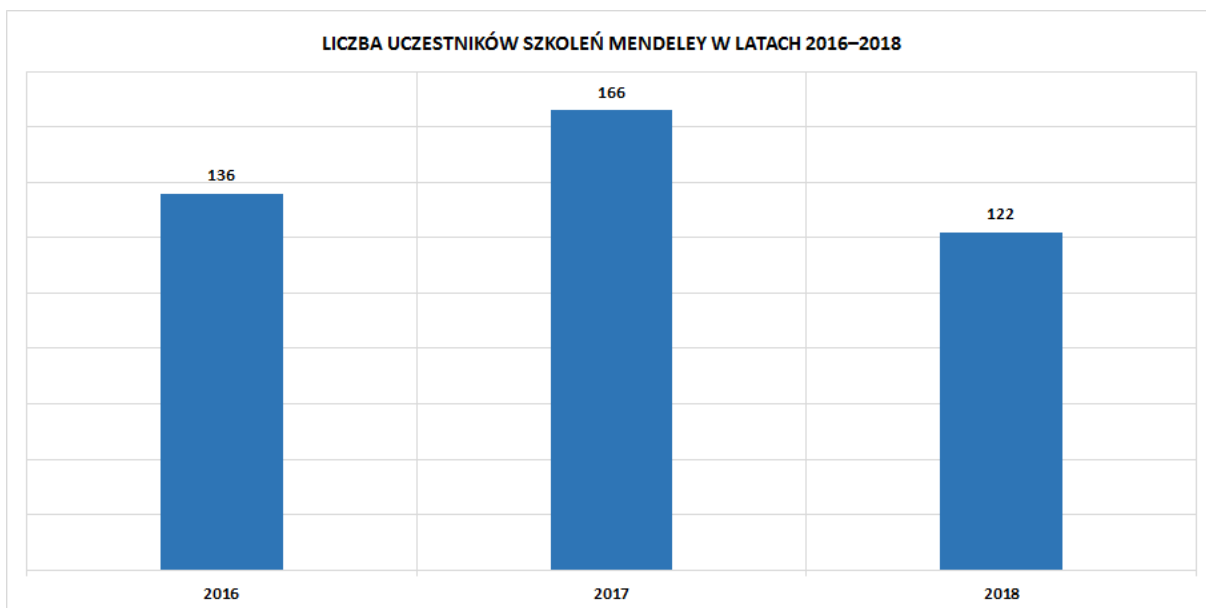
poszczególnymi funkcjami (według planu szkoleniowego stworzonego przez konsultanta firmy Elsevier), zapoznanie się z oficjalnymi materiałami dostępnymi na platformie Mendeley Web i samodzielne testowanie programu. Sprawdzianem nabytych umiejętności stały się dwa szkolenia wewnętrzne, przeprowadzone dla pracowników biblioteki tuż przed wyznaczoną *go-live date*.

SZKOLENIA Z OBSŁUGI PROGRAMU MENDELEY

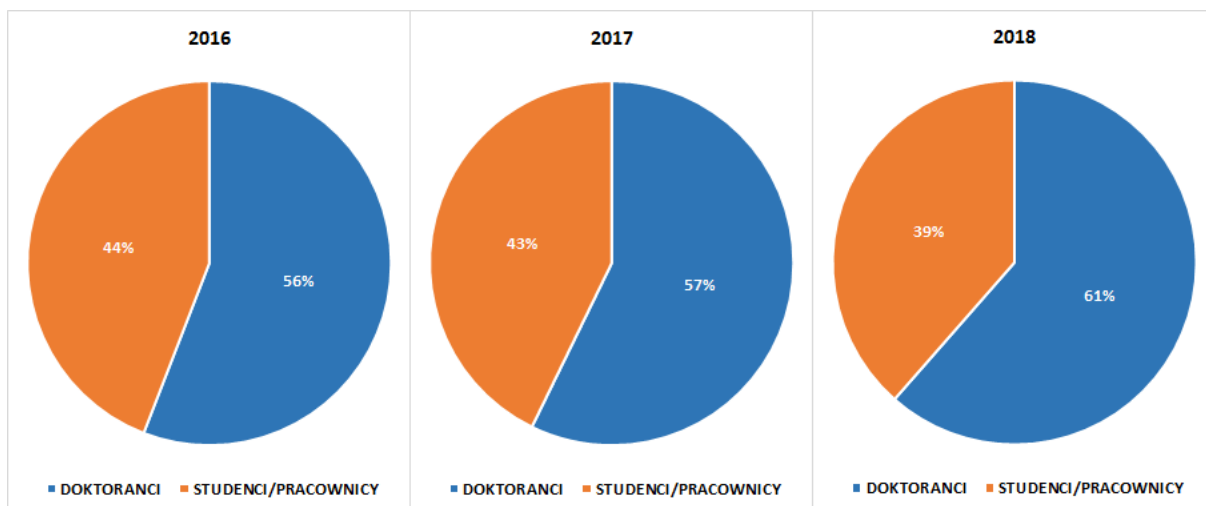
Główny cel projektu MIE na UMW stanowiły organizacja i prowadzenie szkoleń z obsługi programu dla pracowników, doktorantów i studentów, jak również zaoferowanie użytkownikom programu możliwości rozszerzenia konta Mendeley do wersji Premium. Szkolenia – prowadzone w budynku Biblioteki Głównej UMW, w sali multimedialnej z 20 stanowiskami komputerowymi, rzutnikiem i ekranem projekcyjnym – trwały po 90 minut, były ograniczone do maksymalnie 20 uczestników (ze względu na liczbę dostępnych komputerów) i dotyczyły podstawowych funkcji programu Mendeley. W latach 2016–2018 szkolenia otwarte dla pracowników, doktorantów i studentów UMW organizowano dwa razy w miesiącu, o różnych godzinach i w różne dni, tak aby umożliwić udział jak największej liczbie osób. Zapisy odbywały się za pośrednictwem formularza online, dostępnego na stronie internetowej biblioteki, a szkolenia były certyfikowane, co oznacza, że uniwersytecki koordynator projektu MIE został upoważniony przez konsultanta firmy Elsevier do wystawiania certyfikatów – chętni uczestnicy zaznaczali odpowiednią informację w formularzu zapisu.

Wykr. 1. Liczba szkoleń z obsługi programu Mendeley w Bibliotece Głównej UMW według typów szkoleń w latach 2016–2018

Wykr. 2. Liczba uczestników szkoleń z obsługi programu Mendelej w Bibliotece Głównej UMW w latach 2016–2018

Wykr. 3. Procentowy udział doktorantów oraz studentów i pracowników UMW w szkoleniach z obsługi programu Mendelej w Bibliotece Głównej UMW w latach 2016–2018

Szkolenia dla doktorantów prowadzono w ramach przedmiotu informacja naukowa, realizowanego przez Bibliotekę Główną UMW. Były one skumulowane w semestrze letnim i odbywały się raz w tygodniu, po dwie grupy w jednym dniu. Doktoranci mieli do wykonania zadania na zaliczenie, opracowane w taki sposób, aby uczestnicy szkolenia przećwiczyli najważniejsze funkcje programu. Zajęcia stanowiły też formę zachęty do korzystania z programu w przyszłości.

Oprócz szkoleń grupowych prowadzono szkolenia indywidualne, w przypadku gdy osoby zainteresowane z różnych względów nie mogły wziąć udziału w szkoleniu grupowym w jednym z wyznaczonych terminów. Przez trzy lata projektu odbyło się 45 szkoleń grupowych, w tym

15 dla doktorantów, oraz 15 indywidualnych – łącznie przeszkolone zostały 424 osoby, w tym 246 doktorantów (wykr. 1–3).

ZADANIA KOORDYNATORA PROJEKTU MIE

Do głównych zadań koordynatora projektu MIE na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu należały zaplanowanie i wdrożenie projektu, a także organizacja szkoleń z obsługi programu Mendelej. Koordynator przygotowywał ponadto certyfikaty uczestnictwa i był w stałym kontakcie z uczestnikami szkoleń i innymi użytkownikami programu Mendelej z uczelni, a w razie jakichkolwiek problemów i pytań udzielał wsparcia i porad – telefonicznie i mailowo oraz w ramach

konsultacji indywidualnych. Zajmował się nieustanną promocją projektu i szkoleń w dostępnych kanałach (na stronie internetowej, w portalu Facebook, w oficjalnym miesięczniku uniwersytetu i poprzez mailing uczelniany), a także śledził bieżące informacje o programie publikowane w oficjalnych kanałach informacyjnych zespołu Mendeley: na blogu, w profilu w serwisie Twitter, w grupie wsparcia MIE Group for product updates and discussions. Jako właściciel i administrator grupy instytucjonalnej w portalu Mendeley Web, koordynator projektu miał dostęp do danych statystycznych i narzędzi analitycznych związanych z wykorzystaniem programu na uczelni. Z uwagi na specyfikę oprogramowania Mendeley, które jest nieustannie ulepszone i aktualizowane, konieczne były codzienna praca z programem i ciągle monitorowanie wprowadzanych zmian, tak aby podczas szkoleń czy indywidualnych konsultacji koordynator mógł przekazywać jak najaktualniejsze informacje.

STATYSTYKI I NARZĘDZIA ANALITYCZNE MIE

Jednym z elementów projektu MIE są statystyki wykorzystania programu Mendeley. Od marca 2016 r. do stycznia 2018 r. zespół Mendeley przekazywał te dane najpierw jako skoroszyty programu Excel, a następnie

jako wykresy sporządzone za pomocą oprogramowania Bokeh [15], zamieszczone na stronie internetowej, z której można było je pobrać w formacie CSV.

Od marca 2018 r. dane analityczne dotyczące użytkowania programu udostępniane są po zalogowaniu na platformie E-PIC (Elsevier Product Insights for Customers). W pierwszych dwóch etapach (skoroszyty Excel i format CSV) dane statystyczne koncentrowały się przede wszystkim na liczbie użytkowników programu związanych z Uniwersytetem Medycznym we Wrocławiu, analizowanej w różnych aspektach (ogólnym, w ramach konta Premium i według statusu akademickiego), a także na liczbie grup prywatnych – ogólnej, w odniesieniu do liczby członków i w odniesieniu do poszczególnych działań w obrębie grupy (komunikatów, komentarzy, polubień i liczby dodanych publikacji). Z kolei dane analityczne udostępniane obecnie na platformie E-PIC skupiają się głównie na użytkownikach wersji instytucjonalnej (konto Premium) oraz analizie ich zachowań czytelniczych i publikacyjnych. Trudno porównać dwa tak różne zestawy danych, dlatego statystyki dotyczące użytkowania programu Mendeley na UMW muszą być podzielone na dwa etapy: lata 2016–2017 i niepełny rok 2018 (tab. 1).

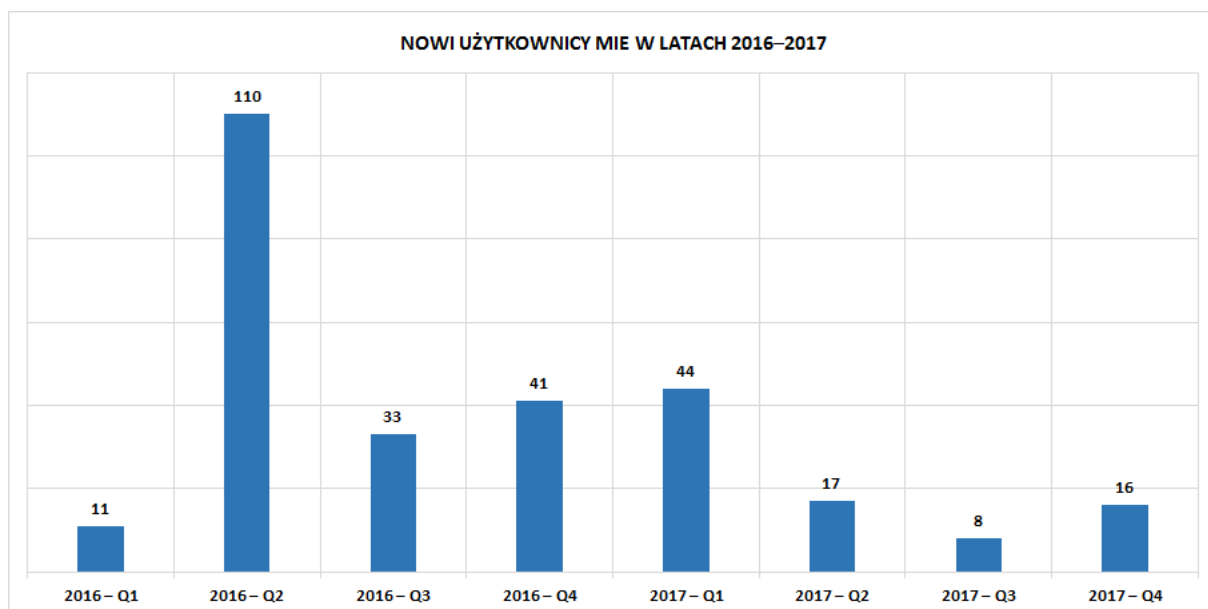
STATYSTYKI EXCEL (marzec – październik 2016) STATYSTYKI CSV (listopad 2016 – styczeń 2018)	STATYSTYKI E-PIC (od marca 2018)
liczba wszystkich użytkowników	
liczba użytkowników MIE	
	liczba aktywnych użytkowników MIE
	dyscypliny naukowe użytkowników MIE (procentowo)
liczba nowych użytkowników	
liczba nowych użytkowników według statusu akademickiego	
liczba wszystkich użytkowników według statusu akademickiego	status akademicki użytkowników MIE (procentowo)
liczba grup prywatnych	liczba grup prywatnych
	liczba grup publicznych
liczba grup prywatnych według liczby członków	
liczba grup prywatnych według działań w obrębie grupy	
	liczba przeczytanych publikacji z poszczególnych czasopism
	najczęściej czytane publikacje
	najczęściej czytane czasopisma
	liczba publikacji w poszczególnych czasopismach
	czasopisma, w których użytkownicy publikowali najwięcej
	użytkownicy, którzy opublikowali najwięcej prac

Tab. 1. Zakres danych statystycznych udostępnianych koordynatorowi projektu MIE w Bibliotece Głównej UMW w latach 2016–2018

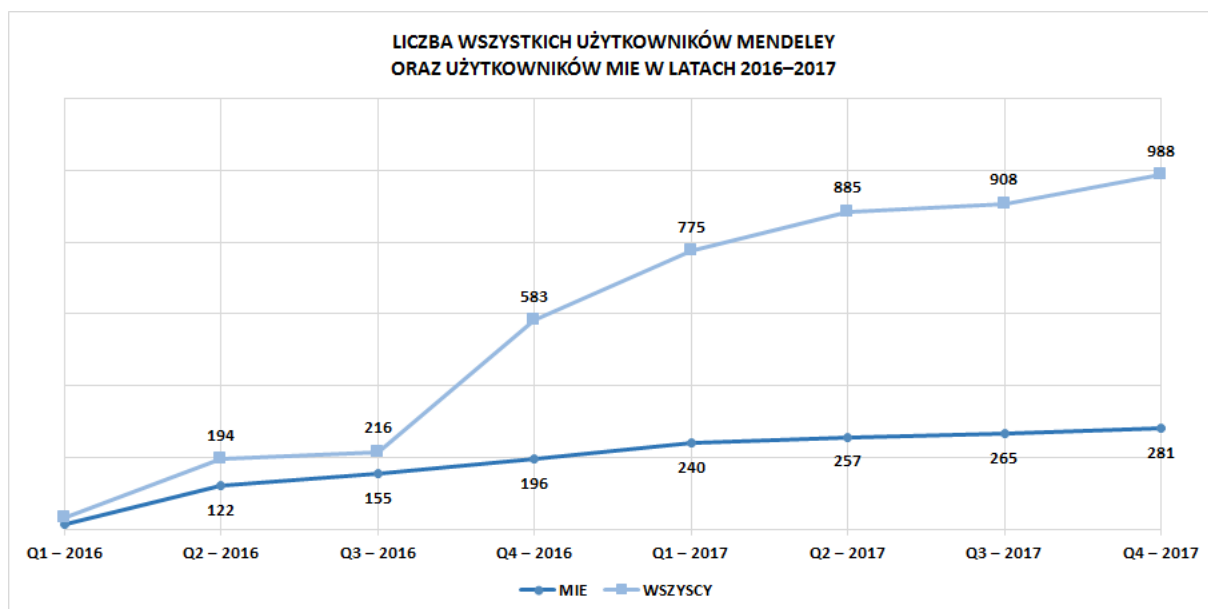
WYKORZYSTANIE PROGRAMU MENDELEY NA UMW

Dane liczbowe dotyczące nowych użytkowników wersji instytucjonalnej programu Mendeley na UMW (wykr. 4) wyraźnie wskazują na duże zainteresowanie programem po rozpoczęciu projektu. Sporą część nowych użytkowników stanowili doktoranci, dla których odbycie szkolenia i przynajmniej chwilowe korzystanie z programu były jed-

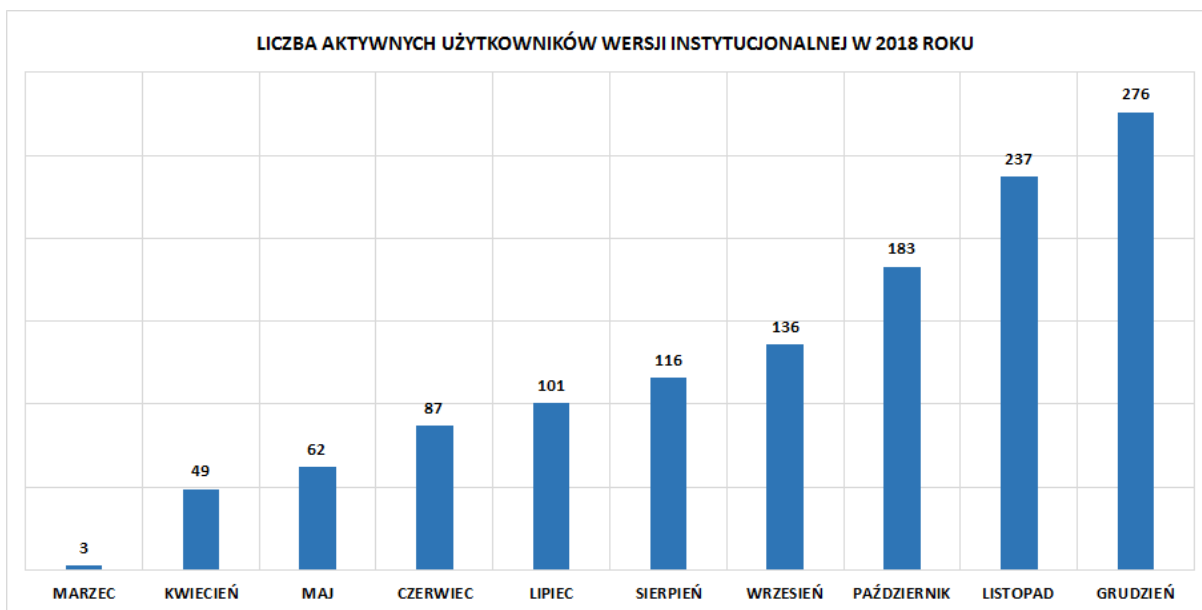
nymi z warunków ukończenia kursu z zakresu informacji naukowej – najlepiej widać to w drugim kwartale 2016 r., gdy odbywały się szkolenia dla doktorantów. Dane mówiące o liczbie wszystkich użytkowników programu Mendeley z UMW (wykr. 5) wskazują na ogromne zainteresowanie programem, natomiast zdecydowanie mniejsze – jego rozszerzoną wersją.

Wykr. 4. Liczba nowych użytkowników wersji instytucjonalnej programu Mendeley (MIE) na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu w latach 2016–2017 (kwartalnie)

Wykr. 5. Liczba wszystkich użytkowników programu Mendeley oraz użytkowników wersji instytucjonalnej (MIE) na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu w latach 2016–2017

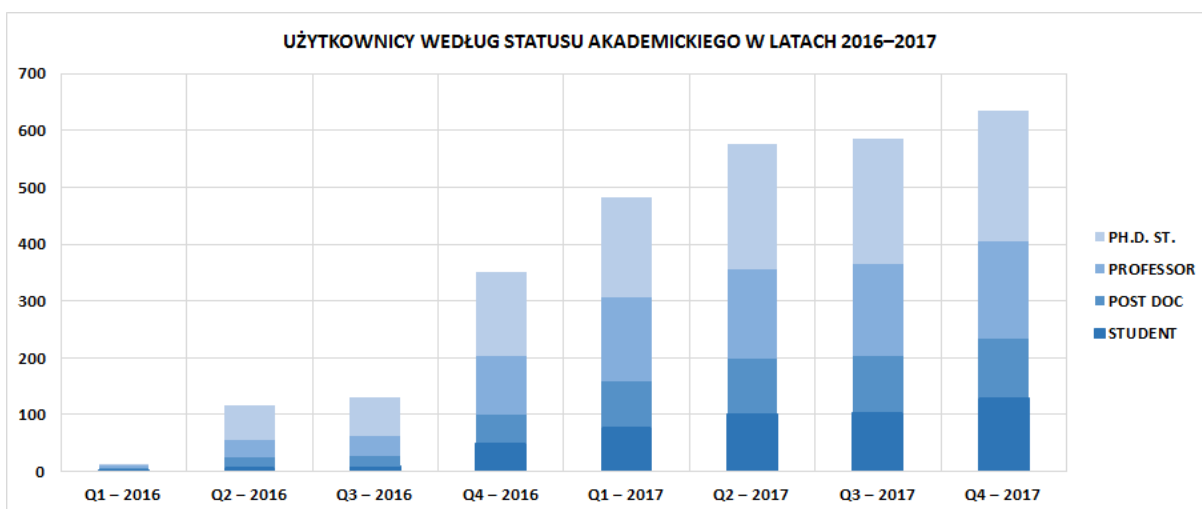
Wykr. 6. Liczba aktywnych użytkowników wersji instytucjonalnej (MIE) programu Mendeley na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu od marca 2018 r. (stan na 21 grudnia 2018 r.) [16]

Od marca 2018 r. narzędzia analityczne dostępne na platformie E-PIC dostarczają informacji jedynie o aktywnych użytkownikach wersji instytucjonalnej, czyli osobach, które zalogowały się do swojego konta Mendeley z uczelnianego numeru IP w ostatnich 12 miesiącach, co jest równoznaczne z przejściem na wersję Premium (wykr. 6). Można tu zaobserwować stały wzrost aktywności użytkowników i rosnące zainteresowanie korzystaniem z programu.

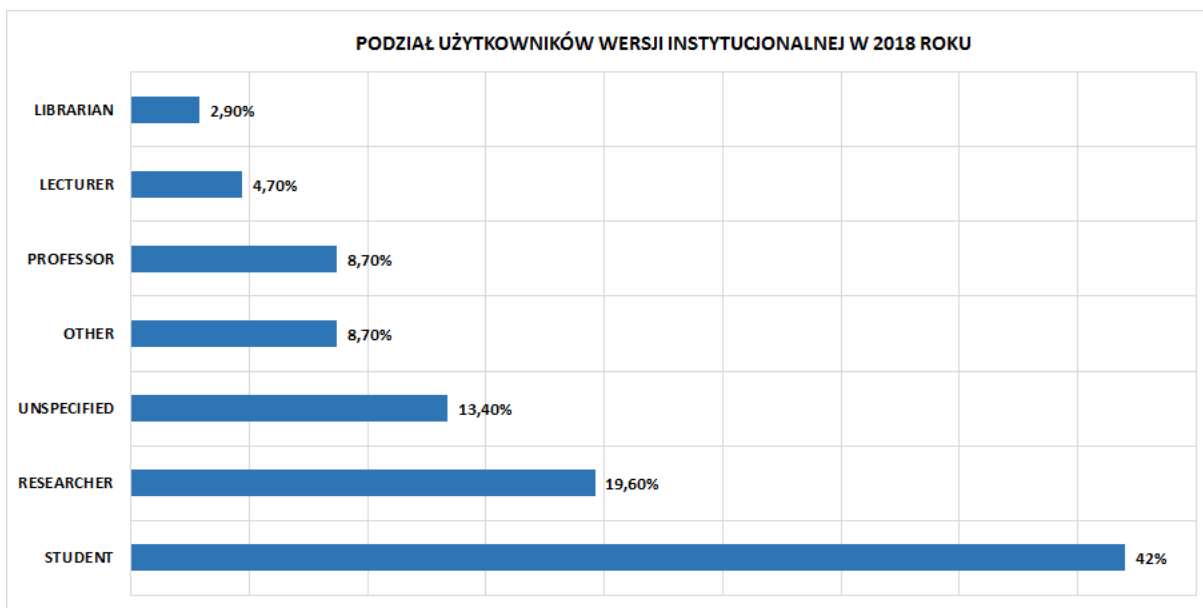
Według danych statystycznych dostarczanych przez zespół Mendeley w latach 2016–2017 (wykr. 7) największym zainteresowaniem program cieszył się wśród

użytkowników, którzy określili się jako uczestnicy studiów doktoranckich (*Ph.D. Student*) oraz profesorowie (*Professor* – co może oznaczać zarówno profesorów tytularnych, jak i nauczycieli akademickich czy wykładowców na stanowisku profesora).

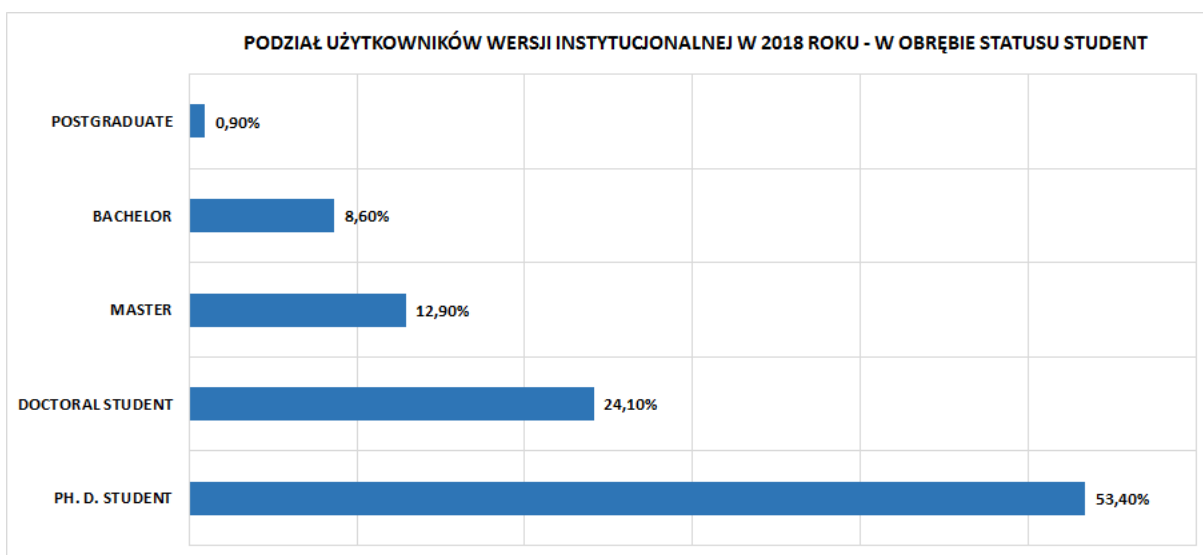
Dane z platformy E-PIC pochodzące z 2018 r. (wykr. 8-9) potwierdzają tę tendencję w odniesieniu do uczestników studiów doktoranckich, natomiast nowy podział statusów akademickich użytkowników wskazuje na większe zainteresowanie programem Mendeley wśród osób określających się jako naukowcy (*Researcher*) niż jako profesorowie (*Professor*).

Wykr. 7. Liczba użytkowników programu Mendeley na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu podzielonych na grupy według statusu akademickiego w latach 2016–2017 (kwartalnie)

Wykr. 8. Procentowy podział użytkowników wersji instytucjonalnej (MIE) programu Mendeley na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu według statusu akademickiego (stan na 20 grudnia 2018 r.) [17]

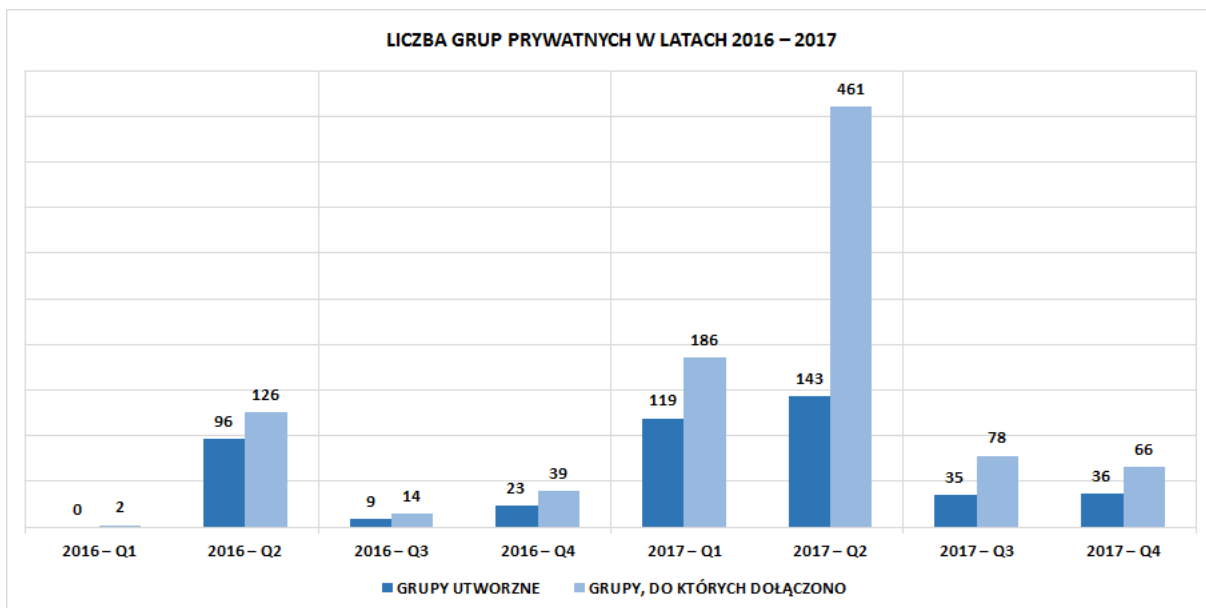
Wykr. 9. Procentowy podział użytkowników wersji instytucjonalnej (MIE) programu Mendeley na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu w obrębie statusu student (stan na 20 grudnia 2018 r.) [17]

W przypadku pracy w grupach prywatnych w obrębie programu Mendeley (wykr. 10) również można odnotować wpływ obowiązkowych zajęć dla doktorantów z drugiego kwartału 2016 r. oraz pierwszego i drugiego kwartału 2017 r. Optymizmem napawa jednak wzrost aktywności w drugiej połowie 2017 r., już po zakończeniu kursu dla uczestników studiów doktoranckich, a także w 2018 r. (wykr. 11).

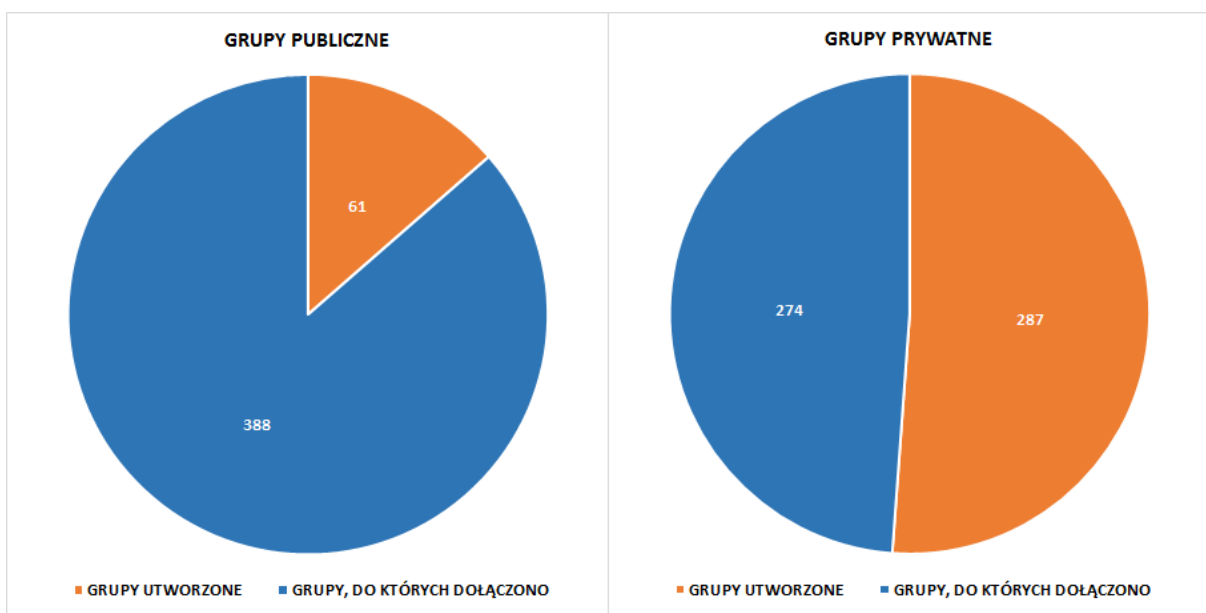
W grupach prywatnych (wykr. 12) użytkownicy z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu najczęściej przechowywali dokumenty (*Add document*) oraz zamiesz-

czali komunikaty (*Post*). W mniejszym stopniu korzystali z opcji polubienia (*Like*) czy komentowania (*Comment*) postów innych członków grupy.

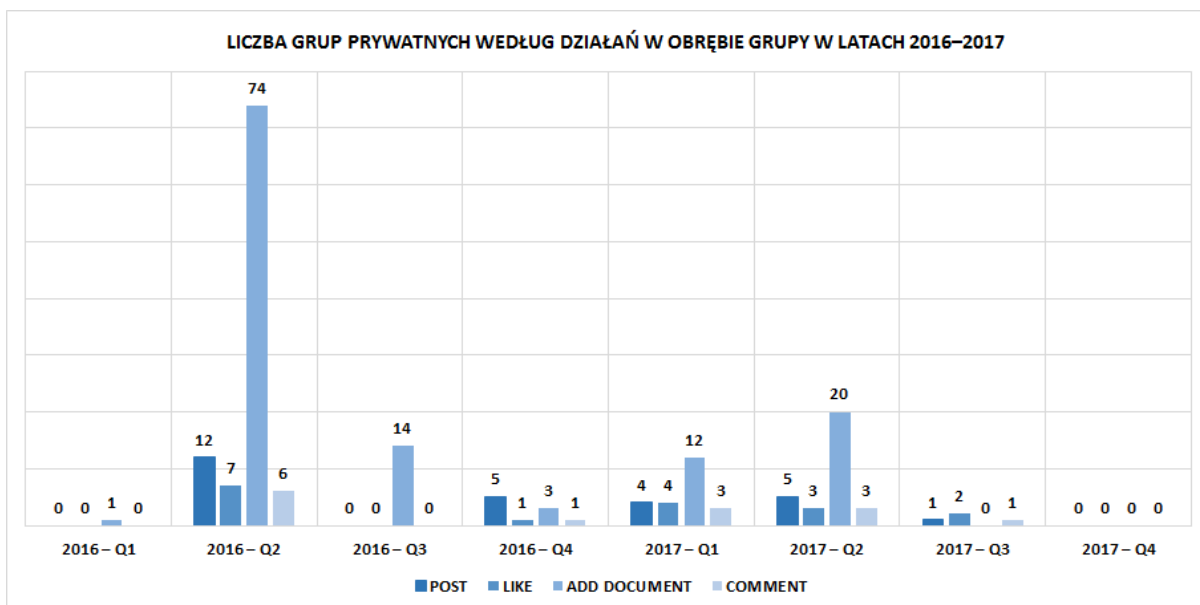
Według danych z platformy E-PIC pochodzących z grudnia 2018 r. (wykr. 13) aktywni użytkownicy wersji instytucjonalnej programu Mendeley z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu działają naukowo przede wszystkim w obrębie medycyny i nauk pokrewnych (*Health sciences*) oraz nauk przyrodniczych (*Life sciences*). Dużą aktywność naukową wykazują również w aspekcie multidyscyplinarnym.

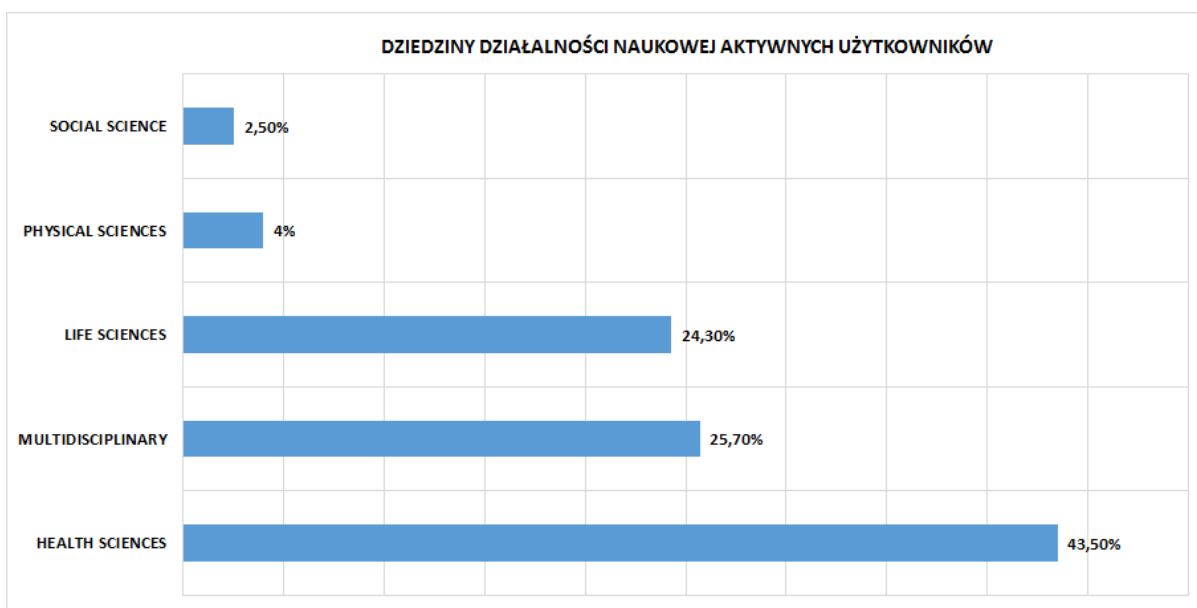
Wykr. 10. Liczba grup prywatnych – utworzonych i tych, do których dołączono – w programie Mendelej na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu w latach 2016–2017 (kwartalnie)

Wykr. 11. Liczba grup publicznych i prywatnych – utworzonych i tych, do których dołączono – w programie Mendelej na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu (stan na 21 grudnia 2018 r.) [17]

Wykr. 12. Liczba grup prywatnych w programie Mendeley na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu podzielonych według działań w obrębie grupy w latach 2016–2017 (kwartalnie)

Wykr. 13. Dziedziny działalności naukowej aktywnych użytkowników wersji instytucjonalnej (MIE) programu Mendeley na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu (stan na 20 grudnia 2018 r.) [17]

Jak już wspomniano, dane analityczne udostępniane obecnie na platformie E-PIC pokazują też aktywność czytelnicy i publikacyjną użytkowników instytucjonalnej wersji programu – np. czasopisma z obszaru medycyny i stomatologii, które były najczęściej czytane przez użytkowników Mendeley na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu w 2018 r., albo czasopisma, w których publikowali oni najczęściej w latach 2014–2018. Najczęściej czytane to: Operative Dentistry (311 artykułów), PloS ONE (291), Journal of Dentistry (271),

Dental Materials (266), American Journal of Dentistry (150), American Journal of Clinical Nutrition (140), Dental Materials Journal (135), Journal of Nutrition (127), Forensic Science International (119) i Journal of Prosthetic Dentistry (116). Publikacje były najczęściej ogłaszane w: Family Medicine and Primary Care Review (40 artykułów), Advances in Clinical and Experimental Medicine (36), Advances in Experimental Medicine and Biology (19), Kardiologia Polska (16), PloS ONE (10), Endokrynologia Polska (9) Hemodialysis

International (8), Psychiatria Polska (8), Polskie Archiwum Medycyny Wewnętrznej (7) I Pediaatria Polska (6). Stan na 20 grudnia 2018 r. [17].

PODSUMOWANIE

Za sprawą postępu technologicznego powstało oprogramowanie, które jest obecnie istotnym elementem warsztatu pracy naukowca oraz zmienia dotychczasowe schematy pracy naukowo-badawczej i pisania publikacji. Pośrednio postęp wpłynął też na pracę bibliotekarzy w bibliotekach naukowych – świadczenie usług informacyjnych i edukacyjnych dla naukowców i przyszłych naukowców wiąże się z koniecznością ciągłej aktualizacji przekazywanej wiedzy i umiejętności. Szukanie literatury przedmiotu, analizowanie treści publikacji naukowych czy tworzenie przypisów i bibliografii załącznikowej to podstawowe aspekty informacji naukowej, a więc oprogramowanie, które pozwala na zautomatyzowanie i ułatwienie szeregu czynności, również znajduje się w kręgu zawodowych zainteresowań pracowników bibliotek naukowych.

W ten nurt wpisują się działania Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, która kilkakrotnie zapoznawała studentów, doktorantów i pracowników uczelni z różnymi programami do zarządzania literaturą i tworzenia bibliografii, a w latach 2016–2018 na stałe wprowadziła do swojej oferty szkolenia z obsługi programu Mendeley, przystępując do trzyletniej subskrypcji licencji Mendeley Institutional Edition. Projekt okazał się ogromnym sukcesem i wzbudził żywe zainteresowanie programem na uczelni. Oprócz korzyści z posługiwania się programem, jakie z pewnością odnieśli pracownicy, doktoranci i studenci UMW, trzy lata intensywnej pracy w ramach projektu przyniosły zaangażowanym bibliotekarzom wiele doświadczeń i nowych umiejętności z obszaru organizowania, wdrażania i promocji projektu, prowadzenia sesji szkoleniowych oraz pracy z oprogramowaniem do zarządzania piśmiennictwem naukowym. Zebrane doświadczenia zaowocowały publikacją w czasopiśmie internetowym „Społeczeństwo Informacyjne” (artykuł *Efektywne zarządzanie bibliografią – poradnik użytkownika Mendeley* ukazał się w numerze 1/2018 [18]), a także dwoma wystąpieniami: podczas Seminarium Naukowo-Dydaktycznego „Otwieranie nauki – praktyka i perspektywy”, które odbyło się na Politechnice Krakowskiej we wrześniu 2016 r., i podczas III Seminarium z cyklu „Otwieranie nauki – praktyka i perspektywy”, zorganizowanego pod hasłem „Wyzwania dla bibliotek akademic-

kich w kontekście ustawy 2.0 i otwartej nauki” na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w listopadzie 2018 r.

Na tym nie kończy się przygoda z programem Mendeley w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Zamierzamy kontynuować projekt, organizując kolejne szkolenia, a także rozwijając w obrębie programu wsparcie dla pracowników, doktorantów i studentów uczelni. Program Mendeley oferuje wiele możliwości zarówno naukowcom, jak i bibliotekarzom – i nie zawahamy się z owych możliwości skorzystać, aby nieustannie doskonalić kwalifikacje zawodowe i podnosić jakość usług świadczonych przez Bibliotekę Główną UMW.

REFERENCE LIST

1. Kulczycki E. Czy badacz potrzebuje menedżera bibliografii? [Internet]. Warsztat badacza – Emanuel Kulczycki. 2011 [cited 27/02/2018]. Available from: http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/czy-naukowiec-potrzebuje-menedzera-bibliografii/
2. Mahajan AK, Hogarth DK. Taking Control of Your Digital Library. *Chest*. 2013;144(6):1930–3.
3. Tramullas J, Sánchez-Casabón AI, Garrido-Picazo P. Studies and analysis of reference management software: A literature review. *El Profesional de la Información*. 2015;24(5):680–8.
4. Henning V. If you're a researcher, this is for you [Internet]. Mendeley Blog. 2008 [cited 14/03/2018]. Available from: <https://blog.mendeley.com/2008/03/11/hello-world/>
5. Fenner M. Interview with Victor Henning from Mendeley [Internet]. Gobbledygook. 2008 [cited 10/03/2018]. Available from: <https://web.archive.org/web/20101008232947/http://blogs.nature.com/mfenner/2008/09/05/interview-with-victor-henning-from-mendeley>
6. Henning V. Team Mendeley is joining Elsevier. Good things are about to happen! [Internet]. Mendeley Blog. 2013 [cited 19/03/2018]. Available from: <https://blog.mendeley.com/2013/04/09/team-mendeley-is-joining-elsevier/>
7. Mendeley. How Mendeley can help your research [Internet]. YouTube. 2008 [cited 19/03/2018]. Available from: <https://www.youtube.com/watch?v=1Ct4O0Ect18>
8. Hoey S. Put your research data online, with Mendeley Data! [Internet]. Mendeley Blog. 2015 [cited 13/12/2018]. Available from: <https://blog.mendeley.com/2015/11/09/put-your-research-data-online-with-mendeley-data/>
9. Desai S. Search thousands of science and technology jobs at Mendeley Careers – launching in October [Internet]. Mendeley Blog. 2016 [cited 13/12/2018]. Available from: <https://blog.mendeley.com/2016/09/30/search->

- thousands-of-science-and-technology-jobs-at-mendeley-careers-launching-in-october/
10. Content Strategy Media. Finding your next job or funding opportunity has never been easier! [Internet]. Mendeley Blog. 2018 [cited 13/12/2018]. Available from: <https://blog.mendeley.com/2018/04/09/finding-your-next-job-or-funding-opportunity-has-never-been-easier/>
 11. Defeo C. Introducing Mendeley Funding [Internet]. Mendeley Blog. 2017 [cited 13/12/2018]. Available from: <https://blog.mendeley.com/2017/05/16/introducing-mendeley-funding/>
 12. Mendeley – Reference Management Software & Researcher Network [Internet]. Mendeley Ltd. 2018. Available from: <https://www.mendeley.com>
 13. Hoey S. New research features on Mendeley.com! [Internet]. Mendeley Blog. 2015 [cited 16/12/2018]. Available from: <https://blog.mendeley.com/2015/11/03/new-research-features-on-mendeley-com/>
 14. Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu [Internet]. Facebook. [cited 20/12/2018]. Available from: <https://www.facebook.com/UniwersytetMedycznyweWroclawiu/>
 15. Welcome to Bokeh [Internet]. Bokeh 1.0.2 documentation. [cited 20/12/2018]. Available from: <https://bokeh.pydata.org/en/1.0.2/>
 16. Mendeley Institutional Edition usage [Internet]. Elsevier Product Insights for Customers. [cited 21/12/2018]. Available from: <https://e-pic.elsevier.com/>
 17. Mendeley Institutional Edition usage [Internet]. Elsevier Product Insights for Customers. [cited 20/12/2018]. Available from: <https://e-pic.elsevier.com/>
 18. Zawada J. Efektywne zarządzanie bibliografią - poradnik użytkownika Mendeley. Społeczeństwo informacyjne. 2018;2(1): e.07/05/18.
-

JUSTYNA ZAWADA

Main Library, Wrocław Medical University, Poland

Correspondence to: justyna.zawada@umed.wroc.pl

ORCID: 0000-0002-5506-2183

Absolwentka Wydziału Filologicznego na Uniwersytecie Wrocławskim. Pracuje w Oddziale Informacji Naukowej i Bibliografii w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Zajmuje się m.in. obsługą użytkowników oddziału, bibliometrią oraz szkoleniami i materiałami szkoleniowymi z zakresu naukowej informacji medycznej. Od lutego 2016 r. koordynator projektu Mendeley Institutional Edition na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu. Członek angielskojęzycznej redakcji serwisu EBIB i stowarzyszenia European Association for Health Information and Libraries (EAHIL).